

L'ENVELAT

ARQUITECTURA SINGULAR
I SÍMBOL DE LA FESTA MAJOR

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT RAMON MUNTANER
Publicació periodica del Consell d'Ensenya de l'Educació

L'ENVELAT

ARQUITECTURA SINGULAR I SÍMBOL DE LA FESTA MAJOR

Els envelats han estat un fenomen cultural que tingué una important rellevància a la societat catalana durant gairebé un segle i mig.

Sorgits en el context dels canvis socials profunds de les primeres dècades del segle XIX, i com a conseqüència de la gran afecció que hi havia pel ball a la Barcelona de l'època, els envelats es varen expandir ràpidament per tot el territori català i es van convertir en un element imprescindible i emblemàtic de les festes majors.

Els artífexs dels envelats, a partir dels coneixements tècnics i dels ormeigs propis dels pescadors i dels mariners (veles, cordes, bossells, nusos, etc.), van concebre una original i espectacular estructura desmuntable que permetia cobrir una gran superfície sense necessitat de suports interiors.

Pintura de Josep Amat de l'envelat de Sant Feliu de Guíxols de l'any 1968. (FUNDACIÓ AMAT)

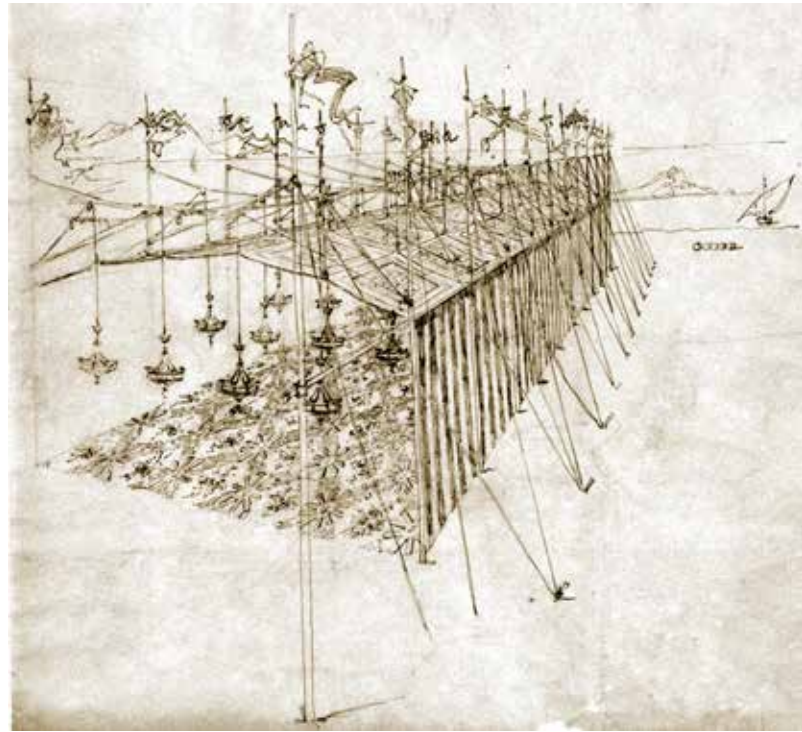

*Envelat muntat en el terreny de l'actual plaça de Gal·la Plàcidia.
(JOSEP BARRILLÓN PARADELL. FONS NÚRIA BARRILLÓN. TALLER D'HISTÒRIA DE GRÀCIA)*

Muntats a les places i als descampats dels pobles i les viles, amb la finalitat d'allotjar els diversos actes del programa de la festa major (balls, concerts, àpats, concursos, espectacles, etc.), els envelats han estat un fet social rellevant i una singular aportació catalana a l'arquitectura pel seu concepte estructural revolucionari i molt avançat en el seu temps.

Els envelats, que a partir dels anys setanta del segle passat patiren una lenta agonia fins que desaparegueren totalment, perviuen en el record i en l'imaginari festiu i sentimental de les generacions més grans.

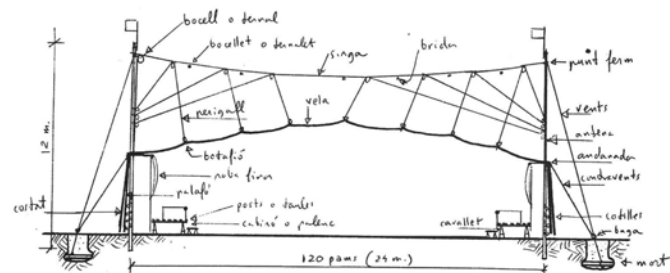
Els anhels i objectius d'aquesta exposició, realitzada amb motiu del Bicentenari de la Festa Major de Gràcia, són rescatar de l'oblit, reivindicar i posar en valor l'envelat com a bé patrimonial i creació original i significativa de l'arquitectura i de la cultura popular festiva catalana, estimular la recerca històrica i la salvaguarda documental i material en relació als envelats i impulsar-ne la recuperació i recreació amb nous conceptes i formalitzacions.

Dibuix d'un projecte d'un envelat dissenyat per Lluís Domènech i Montaner. (ARXIU HISTÒRIC COAC. BARCELONA)

Decoració eclèctica d'un envelat dels anys 1960 de Tiana. (ARXIU TÓFOU)

Croquis i terminologia de la secció transversal d'un envelat dibuixada per Alexandre Cirici Pellicer (1972)
(ARXIU «SERRA D'OR»)

Envelat aixecat en un passeig del litoral. (Sant Feliu de Guíxols?)
(FONS JOSEP MARIA SAGARRA I PLANA. ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA)

Interior d'un envelat de la festa major de Gràcia amb els gegants, nans i trapes de la Casa de la Caritat (1924).
(JOSEP BADOSA. ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA)

L'ENVELAT

ARQUITECTURA SINGULAR
I SÍMBOL DE LA FESTA MAJOR

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT RAMON MUNTANER
Fundació privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana

Fundació Festa Major de Gràcia
*Festa Tradicional d'Interès Nacional
Creu de Sant Jordi*

**Festa Major
de Gràcia**

Obra Social "la Caixa"

